

ביום האחרון של מושב החורף של הכנסת העלה חבר-הכנסת

אורי אבנרי את פרשת "רדינג" ד' בנאום שנשא בפני המליאה

החלטה נפשעת!

אדוני היושבראש, כנסת נכבדה.

הגשתי 136 הסתייגויות לאותם סעיפי התקציב העומדים לדיון עתה. ואילו הייתי רוצה לנמק את כולן, כי אז הייתי צריך להקדיש לכל אחת מהן קצת פחות מחמש שניות. לא אעשה זאת, ולכן אתרכו בנקודה אחת בלבד:

לתקציב משרד-הבריאות הגשתי הסתייגות, שנועדה להקציב למועצה למניעת רעש וזיהום אוויר — מלר"ז — 150 אלף ל"ז במקום 12 אלף, שהוצעו עליידי החברה.

מובן מאליו שהצעה זאת פירושה הצעת אי-אמון לממשלה, מאחר שנבצר ממני בכל דרך אחרת להגיש הצעת אי-אמון, עליפי החלטה שרירותית של ועדת-הכנסת.

לפני כמה ימים פורסמה מלר"ז הודעה לציבור, בה היא כינתה את החלטת הממשלה להקים את תחנת רדינג ד' בתל-אביב במילים "החלטה נפשעת". פשע כלפי הבריאות, פשע כלפי הבטחון, פשע כלפי העיר תל-אביב.

אני מצטרף בפה מלא, מעל כמה זן, להגדרה זאת.

בבואת המישטר: מצח אשה זונה

כבוד היושבראש, הפרשה של רדינג ד', נוסף על כל הסכנות הישירות שהיא נושאת בחובה, משמשת גם בבואה נאמנה לדמותו של המישטר הקיים בארץ.

היא מקפלת בתוכה את כל התכונות של המישטר עצמו:

- (1) השלטון המוחלט של קבוצות הלחץ במדינה הזאת. קבוצות-לחץ, שנגד שלטונן לא יכול לעמוד דבר, נגדן לא עומד בטחון, לא עומדת בריאות, לא עומדת אסתטיקה. מעולם לא היתה במדינה הזאת כפירה כליכך צינית בדרישות הבטחון כמו בפרשה זו — עד כדי הפעלת כפייה על גורמי-הבטחון להתכחש לחת-ידעם.
- (2) שיתוף-הפעולה בין קבוצות הלחץ המיוצגות על-ידי המפלגות, שיתוף של "שמור לי ואשמור לך". את הדוגמה לכך ראינו כאן בכנסת.
- (3) ההתעלמות הגמורה מדעת-הקהל. אין פרשה במדינה אשר לגביה דעת-הקהל היא כליכך מלוכדת, כליכך מגובשת, כמו לגבי פרשת רדינג ד'. הניסיון לסתום את פי מלר"ז על-ידי מעשה של התנקמות קטנונית — היא סטירת-לחי לדעת-הקהל, אשר מלר"ז מייצגת אותה, בלי כל ספק, על כך יש סקרים מוסמכים של חקר דעת-קהל.
- (4) אפסות ההליכים בכנסת, שהפכה לחותמת-גומי. זהו, אולי, האספקט החמור ביותר, מה לא נעשה כדי למנוע מן הכנסת למלא את תפקידה בפרשה זו?

כאשר הועבר החוק בשעתו, בסיום המושב הקודם, בקצב של מירוץ ממש — קריאה ראשונה, שנייה ושלישית באותו יום! — פוזרו הבטחות לכל עבר שיתחשבו בדעת שר הבריאות, שיתחשבו בדעת מומחי בריאות.

לאחר מכן, כאשר הנושא נדון בחקעת השירותים הציבוריים, נעשו נסיונות לדחות, לדחות ולדחות, כל פעם בתירוץ חדש, כל פעם מטעם משהו אחר. ולבסוף, כאשר ועדת השירותים הציבוריים כבר הביעה דעתה פה אחד נגד רדינג ד' בתל-אביב — באה ההתעלמות המוחלטת מחת-ידע זה.

ועכשיו — שלילת הצעת אי-האמון, שלילת הדחיפות של ההצעות-לסדר-היום. ואילו ההצעה האתא אשר דחיפותה הוכרה, זו של גח"ל — באה גח"ל וויתרה עליה בכושתי פנים. הכל למען אותו שיתוף-פעולה ידיותי בין קבוצות-לחץ, המתעטף בימים אלה באיצי סלה המקודשת של ליכוד לאומי של שעת-חירום וסכנה למדינה.

בפרשה זו זהו שיתוף-פעולה נגד בטחון המדינה, לחתירה תחת בטחון המדינה!

לוי אשכול: ... לצערי הרב לא הועלו פה הצעות. אני לא רוצה להשתמש במילים בוטות, אבל חבר-הכנסת אבנרי, אפשר היה לחשוב... חשבתי: הנה יאמר דבריה, דבר שהעיתונאים קוראים לו "בשר", משחו ש' אפשר להיאחז בו.

שהדי בפרומים, הייתי נאחז בכל דבר — ואיני אומר שאין סיכויים לשלום — בכל מחשבה, בכל הצעה שיש בה דרך, מפני שאני כבר הלכתי, ניסיתי, ראיתי, סיירתי, ואני מציע לכם: בואו אחרי.

אורי אבנרי: זה בדיוק מה שאנחנו אומרים!

לוי אשכול: נכון, אבל לדבר ולומר אפשר הרבה דברים.

אורי אבנרי: גם הציג שלך (בשטי חים המוחזקים) מדבר עם מנהיגי פלסטיין, ומביא לך דיווח על מה שהם אומרים.

לוי אשכול: לא אתווכח ככה, כי זה יקח שתי שעות. אתה יודע שיש נציג הי מדבר איתם, אתה יודע שאני מדבר איתם, אני לא צריך לספר על כך... אתה יודע שאני מנסה, ואין לי במה להיאחז.

בשטף דבריו השתמש אשכול גם במילים חריפות יותר להגדרת תוכניתו מילים כגון "תרופות-אליל",

פרם

זה מראה שוב עד כמה דרושה כנסת סיעה עצמאית, לוחמת ובלתי-תלוייה!

"תרופת-אליל", "תעתועים"

ר שבוץ נפתח בוויכוח הגדול על פעור לז לת כראמה. הממשלה עצמה יזמה ויי כוח זה — אחרי שהנשיאות הכירה בדחי פות כמה הצעות-לסדר-היום על נושא זה, ובכללן הצעה שלנו. הצעת-הדיון הממשלית תית באה כדי לתת לאנשי מעיי לנאום נאומים ארוכים יותר מאשר לנו.

הדיון היה כצפוי, כמעט כל הנאומים חזרו במקלה על הקו הרשמי, מבלי שהיה בפיהם פיתרון כלשהו. בעשר הדקות ש' הוקצו לנו מתחנו קורות על הצד הצבאי של הפעולה, ואחרי-כך חזרתי על קריה-מח' שבה שפייטתי במאמר "מה הלאה?" (העולם הזה 1595). הצעתי שוב פתיחת משאומתן מייד עם נציגי העם הפלסטיני, על כך זכיתי לתשובות חמקניות מפי הנאומים שבאו אחרי — שמעון פרס, ברוך אוניה ולוי אשכול.

שמעון פרס: ... חברי-הכנסת אבנרי הואיל להציע שנקים מדינה פלסטינית. אני

ש בע פעמים עליתי על דוכן הנאומים בשבוע האחרון של מושב הכנסת, ערב צאתה לפגרת-הספט. אולם פעולתנו העיקרית לא היתה קשורה בנאום, אלא — כי בחירת הנשיא.

שעה קלה לפני ההצבעה, מסרנו לעיתונות את הודעה הבאה:

ח"כ אורי אבנרי נימנע היום מהצבעה, בעת בחירת נשיא המדינה. להלן נימוקיו:

"לא הצבעתי נגד בחירת זלמן שזר, מפאת הכבוד שאני רוחש לאישיותו. לא הצבעתי בעד בחירתו, מכיוון שאני סבור כי המדינה זקוקה לנשיא — המסמל את אופייה העציר של חברה, אשר הגיל הממוצע בה הוא 29, המסמל את קיבוץ הנלוויות, והמסמל את ריבוי השקפות במדינה.

לפיכך לא יכולתי להצביע בעד מר שזר, שהיה עסקן פעיל של מפלגת-השילטון, ו-

שזר

אומץ לב חשאי לגמרי

רוצה לענות על כך במשפט אחד: אם זאת מדינה פלסטינית כפי שאל-פתח רוצה בה — מדוע שיהיה שלום וביטחון בגבולות ישראל? אם זו מדינה פלסטינית כמו ש' אנחנו רוצים בה, שתעניק שלום ובטחון — מה הערובה שאל-פתח ירצו בה, ולא יוספו בפעולות שעשו עד עכשיו?

... לשאלה "עד מתי?", לא ברור לי אם יש תשובה פשוטה. השאלה "עד מתי?" כרוכה במה שנעשה בעולם הערבי, וזה לא תחת שלטוננו, ולא תחת שלטון העולם הזה. **ברוך אזניה:** ... בא חברי-הכנסת אורי אבנרי וטוען שיש לו הפיתרון האידיאלי, והפיתרון האידיאלי של חברי-הכנסת אורי אבנרי הוא — הידברות עם העם הערבי הי פלסטיני. אולם האם הם בעלי-הבית על אל-פתח?

אני סבור שיש לישראל הצלחה גדולה בעניין אחד: במידה שאל-פתח רצה למחון את ערביי ישראל בשטחים החדשים למלחמת תו, בזה אל-פתח לא הצליח, והוא לא הצליח לא במקרה, אלא בגלל פעולת ישראל.

אשר אינו תואם את הנתונים שהזכרתי לעיל.

מאחר שאי-אפשר היה להציג מועמד נגדי (דרושות התימות של עשרה חברי-כנסת לי הצגת מועמד), ומאחר שנציגי כל הסיעות, חוץ מאיתנו ומק"ח, חתמו על מועצמות שזר — היה ברור כי הוא ייבחר פה אחד. השאלה היתה: כמה יימנעו, על-ידי זריקת פתקים לבנים.

כשיא האופטימיות קייחנו לעשרה פתקים לבנים, אבל, כשקרא קדיש לזו את תוצאות ההצבעה, ומנה 24 פתקים לבנים — נדהמנו מעוצמת ניצחוננו המוסרי.

עשרים חברי-כנסת, חברי הסיעות שתמכו בשזר, הצביעו למעשה נגדו. משמע: דעתנו בנוון, אותה פירסמו ופירטנו מראש מעל עמודי העולם הזה, זכתה לתמיכה רבה בי כנסת.

תמיכה חשאית, כמוכן, רק שלושה-ארבעה מכל חטיבת-הפתח-הלבן הוזהרו. האחרים היו מוכנים לגלות את אומץ-ליבם רק בסוד הי קלטי — מחשש פן יבולע להם.

אורי אבנרי: זה דבר מכווער מאוד. גועל-נפש. מעורר בחילה. **אליעזר שושטק:** אפשר להסתפק בהודעת הממשלה, בשם כל הכנסת.

הופיק טובי: הופכים רגשות אנושיים למישחק פוליטי. אבל זה לא עזר. הקואליציה — מגחיל עד מפ"ם, ובנוכחות ראש-הממשלה — עמדה על שלה, וכך הגליחה להכריח אותנו להי' מנע מכל ההצעה שלה. לעומת זאת, הצביעה כל הקואליציה נגד ההצעה שלנו, שגם בה נכללה ברכה לצה"ל ותנחומים למשפחות. לאחר מכן הודיע קולי-ישראל (המדרחה, בדרך כלל, באוסן אובייק טיבי על הנעשה בכנסת) כי הכנסת הביעה תנחומים למשפחות וברכה לצה"ל, כי רק"ח ומק"י התנגדו, וכי סיעת העולם הזה נמנעה.

בדיון על הצעת-חוק בטחונות, למחרת היום, הגבתי על כך: **אורי אבנרי:** ... אתמול היתה הצבעה בענייני-בטחון. בהצי' בעה ביקשו כל סיעות האופוזיציה להפריד בין ההצעה הפוליטית של הממשלה לבין משלוח ברכה לצה"ל ותנחומים למשפחות הי שכולות. קבענו שהסירוב לקבל דרישה זו הוא בלתי-הוגן לחלוטין, כי בכך הכריחו אותנו להצביע נגד ההחלטה כולה, או להימנע ממנה.

בכך היושבראש, אחרי המעשה הזה, שהיה מכווער מאוד כשי' לעצמו, שידר קולי-ישראל פעמיים בערב אחד ידיעה כאילו סיעות מסוימות בכנסת הצביעו נגד ההחלטה להביע תנחומים למשפחות וברכה לפצועים. זה הדבר המכפיל את כיעורו של המעשה הזה. זה נובל בספרות בדם!

אריה בהיר (מעיי): את המילים "ספרות בדם" יש למחוק מן הפרוטוקול!

מובן שלא מחקתי את הדברים, אלא להיפך: יחד עם ח"כ שמואל מיקונים שיגרתי מיכתב חריף ליו"ד הכנסת, בו ביקשתי את התי' ערכותו ותגובתו.

הדבר כשלעצמו אולי אינו חשוב ביותר, אולם הוא שוסף אור מבהיל על הרמה המוסרית של סיעות-הירוב בכנסת (או לפחות של עסקניהן). קשה להעלות על הדעת גישה צינית יותר לעניין המקרי דש עליהן ביותר, ככיכול.

ספרות בדם!

אחד המעשים המכווערים ביותר בתולדות הכנסת אירע בשבוע שעבר, בסיוכום הדיון על פעולת-הכראמה.

סיעות הליכוד הלאומי הגישו הצעת-סיכום, שאישרה את קו הי ממשלה. להצעה זו הן הוסיפו כמה סעיפים של ברכה לצה"ל, תנ' זממים למשפחות השכולות ודברי-עידוד לפצועים.

כל אחת מסיעות האופוזיציה הגישה הצעת-סיכום פוליטית משלה ברוח השקפותיה, וכולן, חוץ מק"ח, כללו בהצעותיהן סעיפים יומיים של ברכה ותנחומים. (אך גם דובר רק"ח, תוסיק טובי, אמר בברי-תנחומים בנאומו.)

כאשר קראו נציגי הסיעות את הצעות-הסיכום שלהם, פניתי מעל הדוכן אל הכנסת כלהלן:

אורי אבנרי: ... כבוד היושבת-ראש, אני חושב שיהיה זה לכבוד הכנסת אם נאחד את כל סעיפי-הברכה של כל הסיעות, כדי שדבר זה לא יהפוך למישחק בין הסיעות. אני חושב שבעניין זה של מישלוח ברכה לצה"ל ולפצועים, ותנחומים למשפחות, מן הדין הכבוד הוא שהכנסת תופיע מלוכדת.

ישראל קרגמן: אין לו זכות להציע זאת עכשיו. **אורי אבנרי:** ידברתי על כבוד, חברי-הכנסת קרגמן.

גם נציגי שאר סיעות האופוזיציה ביקשו להפריד בין ההצעות הפוליטיות לבין הצעות-הברכה. ההמשך רשום בפרוטוקול כך: **היו"ר טוביה פנהרראי:** אני רוצה לשאול אם יש הסכמה להצעה להפריד בהצבעה בין הסעיפים.

משה ברעם (יו"ר הקואליציה): אין הסכמה! **אורי אבנרי:** זה מכווער מאוד. זה דבר מכווער מאין כמוהו! **היו"ר פנהרראי:** אין עכשיו דיון על זה.